...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 165 (6355)
АВГУСТЫН 22
СРЕДА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй нэгэдэл ба хани найрамдал

Бата бэхи ба үни удаан оршохо найрамдалай түлөө тэмсэгшэ арад зоной хүдэлөөн туйлай хүсэн болон ургаа. Империалистическэ державануудай англо-американска блогоор бэлэдхэгдэжэ байгаа дэлхэйн шэнэ дайнай урда эсэргүү хүдэлөөндэ үргэн арад зон үдэрһөө үдэртэ олоороо хабаадана, тус хүдэлөөнэй зэргэнүүдтэ шэнэ тэмсэлшэд жагсана.

Үсэгэлдэр Берлиндэ дүүрэһэн залуушуулай ба студентнүүдэй эб найрамдал хамгаалгын Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль болбол эб найрамдалай тала баригшадай бата ба бэхижэһэн нэгэдэлые харуулһан һүр жабхаланта манифестаци болоһон байна. Дэлхэйн бүхы үетэн империалистическэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэхэ шэн зоригоо, эб найрамдал хамгаалхын хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэхөөр бэлэн байһанаа бүхы хүн түрэлтэнэй үмэнэ харуулаа.

Эб найрамдал хүсэгшэ демократическа залуушуулай түлөөлэгшэд хадаа бүхы оронуудай олон миллион простой хүнүүдэй һанал хүсэлые мүнөө үедэ эзэлжэ байһан һанал хүсэлые өөһэдынгөө бүхэдэлхэйн слёт дээрэ харуулаа. Үни удаан оршохо ба бата бэхи эб найрамдал тээшэ эрмэлзэлгэ хадаа хүн түрэлтэнэй тон олонхиин эрмэлзэлгэ мүн. Ажалай хүнүүд, соёлой ба наукын ажал-ябуулгада, империалистическэ арьяатанай эмхидхэжэ байгаа дайнда зүрхэнһөө дурагүйтэгшэ хүнүүд эб найрамдал хамгаалагшадай зэргэнүүдтэ жагсажа байна.

Фестиваль болбол полицейскэ ямаршье хэһээлгэ-мүрдэлгэ, реакциин ямаршье хүсэрхэл, империалистэй баруунай-социалистическэ туһалагшадай ямаршье мэхэ гохо эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй эрэлхэг зоригые эбдэжэ, эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай эб найрамдалай хэрэг сахиха шиидэнги байһаниие хэлбэрюулжэшье шадахагүй байна гэжэ дахин харуулаа.

Демократическа залуушуулай шанга голос болбол эдэ үдэрнүүдтэ Исланлиһаа Австрали хүрэтэр, Канадаһаа Урда Африка хүрэтэр, Чилиһээ Малайя хүрэтэр оронуудаар ба газар нюдаар ханхинаа. Зуун дүрбэн оронуудһаа сугларһан олон мянган залуушууд фестивальда хабаадаа. Фестивальда хабаадагша бүхэнэй саанань олон олон мянган залуу хүбүүд, басагад зогсожо байна. Фестивальда хабаадагшад болбол эб найрамдал сахихаар залуу үетэнэй нэгэн һаналаар шиидэнги байһые, тэрэ хадаа дэлхэйе эзэмдэхэ гэжэ хүсэгшэ американо-англи империалистнүүдэй авантюристическа бодомжонуудаа бэелүүлхэ тэдэнэй дайнай хүнэһэн хэзээдэшье болохогүй байна гэжэ бүхы дэлхэйдэ мэдүүлээ.

Залуушуулай фестивалиин делегадууд нэгэн һаналаар баталһан тангариг соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бидэнэр, Бүхэдэлхэйн фестивальда хабаадагшад хүн түрэлтэндэ туланажа байгаа аюулые ба эб найрамдалай түлөө арадуудай ниитын тэмсэл дотор ямар харюусалгатай байһанаа мэдэрээд, бүхы арадуудай эб найрамдал хүсэгшэ хэдэн арбаад миллион залуушуулай өмнөөһөө баяр ёһололой гуримаар тангариг үгэнэбди: шэнэ дай бэшэрээлгые зогсоохын түлөө өөһэдынгөө бүхы хүсэеэ зорюулха; эб найрамдалай ба хүн түрэлтэнэй урагшаа тусэбүүдые элирүүлхэ ба сэхэ харюусалгатай; яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэхэ ба залуушуулай ажабайдалай условинуудые һайжаруулхын түлөө оролдохо; бүхы оронуудай арадуудай ба залуушуулай хани найрамдалые ба амгалан хани харилсаае бэхижүүлхэ; Бүхэдэлхэйн фестиваль болбол мүнөөнэйнгөө гоё һайханиие харуулһан манай нэгэдэлые хамгаалха, бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ; энэ нэгэдэлэй тэмсэлдэ олон миллион залуу хүбүүд, басагадые шэнээр татан оруулха.

Агуу ехэ гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө кампани үнгэргэлгэдэ өөһэдынгөө бүхы хүсые зорюулхаар тангариг үгэнэбди, тус хадаа арадуудай амгалан хани харилсаанай үндэһэ байгуулжа үгэхэ байна.

Энэ баяр ёһололой үедэ бидэнэр эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхэ байха тангариг үгэнэбди».

Энэ тангаригай дүлэтэ үгэнүүд дотор имагта залуу хүбүүд, басагадай бэшэ, мүн дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы простой хүнүүдэй эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн хүсэл зориг харуулагданхай.

Залуушуулай Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль хадаа демократическа залуушуул ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн эб найрамдалай политикын түшэг гулгууринь ба туг баригшань болоһон Советскэ Союзда, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда хизааргүй ехэ дуратай байна гэжэ шэнэ һүр хүсэтэйгөөр харуулаа.

Фестивалиин үедэ, нүхэр Сталинда эльгээхэ амаршалгын посланида гараа табиһан, Германиин дүрбэн миллион залуу хүбүүд, басагад бүхы оронуудай залуушуулай һанал хүсэлые элирхэйлээ. «...Эб найрамдалай түлөө тэмсэлые,—гэжэ немецкэ залуу хүбүүд, басагад И. В. Сталинда бэшээ,— хэзээшье һуларуулхагүйбди гэжэ Танда баяр ёһололой гуримаар үгэеэ үгэнэбди. Иигэжэ байхадамнай шэн зоригто Советскэ Союзай туг бидэнэй урда хододоо гэрэлтэнэ, арадай хэрэгэй түлөө хайшан гэжэ эрид тэмсэхэ ба илаха ёһотойб гэжэ бидэниие һургагша агууехэ Сталинай этигэлдэ бидэнэр найданабди».

Эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй Бүхэдэлхэйн слёт болбол империалистическэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь эб найрамдалай тала баригша олон миллион залуушуулда үшөө ехэ хүсэ үгэхэ байна.

Шэнэ дайнай аюулда эсэргүү арадуудай тэмсэлые үргэдхэлгэ, эб найрамдалай тала баригшадай зэргэнүүдые саашадань бэхижүүлгэ, эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай һэрэмжые үргэлгэ хадаа мүнөө үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болоод байна. Эб найрамдалай хэрэгэй интересүүд, олон зуун миллион хүнүүдэй интересүүд хадаа эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөе улам хүсэтэй болгохые эринэ.

430 миллионһоо дээшэ тоонэй арюун хүсэлтэ хүнүүд агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табяа. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ эсэргүү үргэн олон арад зоной хүдэлөөн улам үргэдэжэ байна. Олон миллион хүнүүд хадаа Кореядэ шуһа адхаралгые зогсоохо ябадал эринэ, германска ба японско асуудалнуудые эбэй ёһоор гуримшуулхын түлөө тэмсэнэ.

Эб найрамдал хамгаалхын түлөө хүдэлөөнэй амжалтанууд хадаа эб найрамдалай түлөө ёһотой тэмсэлшэдэй зэргэнүүд дотор һанаагаа амарха ябадал түрүүлхэгүй байна. Эб найрамдал сахилгын хэрэгые хэрбээ арадуудай өөһэдынгөө гарта абаад, эсэстэнь хүрэтэр хамгаалаа һаань, империалистическэ агрессорнүүдэй шуһата муухай бодомжонууд таһа сохигдохо байна. Эб найрамдалай тала баригшадай зорилго юуб гэхэдэ, империалистическэ дай үүдхэгшэдэй ябуулжа байгаа хүндэ дурагүйтэлгын пропагандын урдаһаа бата бэхи эб найрамдалай ба арадуудай хоорондын хани найрамдалай үргэн пропагандые табиха ябадал болоно. Дай үүдхэгшэдэй гэмтэ һэдэлгэнүүдые элирүүлгын зэбсэг болоһон эб найрамдал хамгаалгын ниитэ кампани хадаа мүнөө үедэ эгээн шухала удхашанартай.

Эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө Советскэ Союзай ябуулжа байгаа шууд сэхэ тэмсэл эб найрамдалда дуратай арадуудта үдэрһөө үдэртэ улам хүсэтэйгөөр дэмжэгдэжэ байна.

Эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхэ байхаар Берлиндэ болоһон фестиваль дээрэ үгэһэн хэлбэрышэгүй тангаригаа бэелүүлэн, эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэд хадаа бүгэдэниитын эб найрамдал ба арадуудай хоорондын хани найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө ехэ оруулалта хэхэ байна.

(«Правдын» августын 20-ной түрүү бэшэгһээ).

ГҮРЭНДӨӨ ЭРХИМ ТАРЯА ТУШААЯ!

☆

ТАРЯА ТУШААХА ГРАФИГАА УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭНЭ

Иволгын аймагай Хрущёвой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Михалёв, парторганизациинь секретарь нүхэр Кобычева) гэшүүд ургаса хуряалгые эхилхэ зуураа, тэрээниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ, гүрэнэйнгөө урдахи түрүүшын уялгые—таряа тушаалгые болзорһоо урид дүүргэхэ уялга абаһан юм. Мүнөө энэ колхозой гэшүүд үгэеэ үнэн хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна. Тэдэнэр таряа хуряалгын хүдэлмэриие һайнаар эмхидхээ. Колхозно полинууд дээрэ комбайнернууд, машинистнууд ба колхознигууд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

Иволгын МТС-эй комбайнер нүхэр Колтунов хуряалгын түрүүшын үдэрһөө үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Нүхэр Колтунов прицепной комбайнаар хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэр бүри 12—15 гектар таряа хуряана. Мүн комбайнернууд нүхэд Швецов, Курбатов гэгшэд тэрээнһээ гээгдэнэгүй.

Комбайнуудай хуряаһан таряа тогуудта шэрэлгэ һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ асарагдаһан таряан тэрэ дары сэбэрлэгдэжэ, «Кузбасс» гэжэ механизированнэ нүүдэл зерносушилкада хатаагдана. Ажалай зүбөөр эмхидхэгдэһэнэй ашаар гүрэндэ таряа тушаалгын темп үдэрһөө үдэртэ дээшэлнэ. Энэ колхоз Улан-Удын элеватортa 250 шахуу центнер таряа абаашаа. Иигэжэ, тус артель таряа тушаалгынгаа график 200 шахуу центнерээр уридлан ябана.

Гүрэнэйнгөө урдахи өөһэдынгөө уялгануудые «Осоавизхим», «8-е марта», Молотовой, Маяковскиин нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Эдэ колхозууд бэлэдхэлэй пунктнуудта таряа зөөхэ графигаа нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Нагаслаев.

Заиграйн колхозуудай полинууд дээрэ

Заиграйн аймагай Дээдэ Ильскын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, Онохойн сельсоведэй «Красный опытник» ба бусад колхозууд таряа хуряалгые эмхитэйгээр эхилээ. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнернууд Шахиров, Вставский гэгшэд тус бүридөө үдэрэй 12 гектар таряа хуряана. Тэрэшэлэн жаткаар ба гараар нилээд ехэ таряан хуряагдаа. Тус аймагай колхозуудта мүнөө жэлдэ таряанай ургаса урда жэлнүүдэйхидэ орходоо нилээд һайн. Жэшээнь, «Красный опытник» колхоз га бүриһөө 10—12 центнер хара таряа суглуулна.

Б. Иванов.

☆☆

Хориинхид яаранагүй

Хориин аймагай колхозуудай полинууд дээрэ мүнөө жэлдэ яһала һайн ургаса ургаа. Аймагай зарим колхозууд, жэшээнь, «Победа», «Родник», Калининай ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд намарай хара таряа болон эртын ороохото культурануудые үглөө мүнөөгүй хуряажа эхилхэнь. Тиихэдэ «Улаан Одон» колхоз гречиха хуряажа эхилээ. Дээрэ дурсагдагша колхозууд ба Үдын машинно-тракторна станци таряа хуряалгада ба гүрэндэ тушаалгада түгэс бэлэн болонхой.

Гэхэтэй хамта, аймагай олонхи колхозууд таряа хуряалгада үшөө хүсэд бэлэдхээгүй байха юм. Эндэхи колхозуудай 12 жатка, 27 сортировко-веялкэ үшөө заһагдажа дүүргэгдээгүй, тэрэшэлэн морин молотилканууд, зерноскладууд, сушилканууд ба шэгнүүрэй хэрэгсэлнүүд мүн лэ хүсэд заһагдаагүй байһаар. Илангаяа Хориин МТС-эй харьяата «Путь Сталина», «Улаан Одон», Молотовой нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд хадаа тогууд, сушилканууд болон һарабша сарайнуудаа бэлэн болгоогүй. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд Байбородин, Баянов, Пластинин гэгшэд «таряамнай үшөө ногоон, хуряалгада бэлэдхэжэ үрдихэбди» гэжэ бододог. Имагтал энэ шалтагаанһаа эдэ колхозууд таряа хуряалгада ба гүрэндэ тушаалгада мүнөө хүрэтэрөө бэлэн болоогүй.

Хориин МТС ургаса хуряалгада тон муугаар бэлэдхээ. Мэдээнэй ёһоор бүхы комбайнуудынь заһагдаһан шэнги байбашье, бодото дээрэнь хаража үзэхэдэ, 5—6-ниинь үшөө бэлэн болоогүй байха юм. Жэшээнь, Ашангын сомсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ 3 комбайн запасной частьнуудай дутамаг дээрэһээ үшөө бэлэн болгогдоогүй байһаар. МТС-эй дирекци тракторнуудые бэлэдхэхэ тушаа тэрэшэлэн ямаршье анхаралаа хандуулнагүй. Тракторнуудынь үшөө комбайнова агрегадуудта даалгагдан үгтөөдүй. Тиихэдэ «Красный партизан», Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта хүдэлмэрилхэ тракторнууд үшөө хабсаргагдаагүй зандаа хэбтэнэ. Хориин МТС-эй директор нүхэр Петренко ба замполит нүхэр Алексеев гэгшэд эдэ бүгэдые һайн мэдэжэ байбашье, таряа хуряалгада бэлэдхэлые хурдадхахын түлөө ямаршье оролдолго гарганагүй.

Аймагай олонхи колхозуудай ба Хориин МТС-эй таряа хуряалгада бэлэдхэлые таһалдуулжа байһан ябадалда аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа аймагай хүдөө ажахын таһагайхид тон һанаа амараар хандана. Һаяхан Хоринскдо колхозуудай түрүүлэгшэнэр ба партийна организацинуудай секретарьнуудай аймагай зүблөөн боложо, тэрээндэ оройдоо 7 түрүүлэгшэнэр, 9 секретарьнууд ерэһэн байха юм. Партиин айкомой ба аймгүйсэдксмой хэдэн удаа захюулбашье, олонхи түрүүлэгшэнэр ба секретарьнуудай ерээгүй байһан ябадал юрэнхыдөө Хориин аймагта жаяг заршамай тон һула байһаниие гэршэлнэ. Энэ зүблөөн дээрэ «Аймагай колхозууд ба МТС-үүдэй таряа хуряалга ба тушаалгада бэлэдхэлэй ябаса тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тус зүблөөн тон доодо хэмжээндэ үнгэрөө. Аймаг дотор таряа хуряалгада бэлэдхэлэй таһалдалда оруулагдаһанай түлөө хэншье ямаршье эрилтэ, тобшолол хээгүй, миин лэ хөөрэлдэжэ хөөрэлдэжэ тараһан байха юм.

Таряа хуряалгада жэгдэрэн оро хо ба гүрэндэ таряа тушаалгые үргэнөөр ябуулха саг ерээ. Хориин аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һанаа амаржанги байдалһаа энэ гэһээр хахасажа, гээгдэлээ дары усадхаха ёһотой.

Д. Санжимитыпов,
манай корреспондент.

Залаата шэниисэ яажа ургуулнабиб

Үнгэрэгшэ хабартаа Красноярска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ манай колхоз минии дурадхалаар залаата шэниисын 2 центнер үрһэ Тулунска «Сибиряк» гэжэ совхозһоо асарһан байгаа.

Энэ шэниисэ абахын урда тээ тэрээниие ямар участок дээрэ тарихаяа мэдэхэгүй байһан тула тусгаар газаршье элдүүрилээгүй байгаа һэмди. Энэ шэниисын үрһэнэй ургаха шадалынь оройдоо 54 процент байһан юм. Тэрээниие тарихаяа тусгаар газар бэлдээгүй тула, урда жэлын пар болгогдоһон юрын поли дээрэ тариһан байнабди. Иигэжэ, энэ шэниисэ 1,10 гектар газар эзэлһэн байгаа. Тарилга хэһэнэй һүүлээр 1 центнер 50 килограмм суперфосфат, 50 килограмм калийна дабһа үжэнхэй шэбхэтэй холижо, шэниисээ утэгжүүлээ һэмди. Тарилгань майн 7-до хэрээһэлүүлэн хэгдээ. Таряанай ургажа байхада гар тармуураар борнойлжо, буртаг ногоонуудыень үгы хээ һэмди. Удаань, 7 хоноод шэбхын шүүһээр нэмэлтэ тэжээл үгөөбди. Буртаг ногоонуудынь июниин 25-һаа эхилжэ түүгдэһэн байгаа. Залаата шэниисэ гурбан үдэрэй турша соо колослоод, мүнөө һайнаар эдеэшэжэ байна. Манай эндэхи колхозно полинууд дээрэ таригдадаг шэниисэнүүдтэ орходоо һураггүй үндэрөөр ургаһан байха юм. Эдеэшэхэтэйнь сасуу нэгэшье колос гээнгүйгөөр хуряажа абаха ба хүрэнгэ болгон хааха зорилготойбди.

Н. Конева, Социалистическэ Ажалай Герой, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

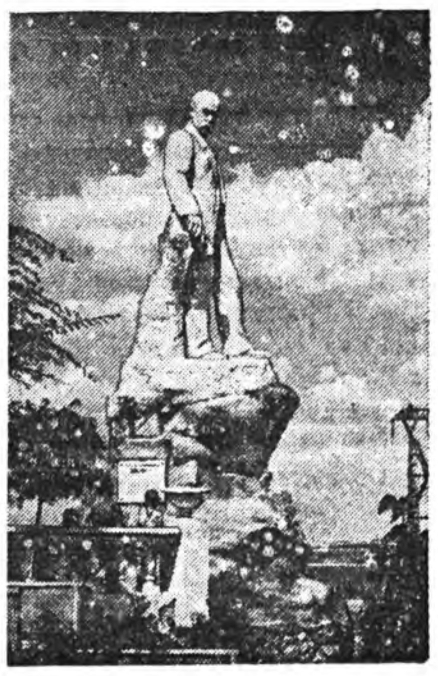
Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой овощь тушааха зуураа гүрэндэ харша ябадал гаргаһан баримтанууд тухай

Гүрэндэ овощь тушааха уялгата түсэбөө дүүргэхэ зуураа, Тарбагатайн аймагай Десятниковска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Кушнарев) гүрэндэ харша ябадал гаргана гэжэ шалгалтаар элирүүлэгдээ. Гүрэндэ овощь тушааха түсэбөө дүүргээгүй байгаад (түсэбынь 1300 центнер, тушааһаниинь 12,5 центнер), тус колхозой правлени рынок дээрэ овощь худалдана. Жэшээнь, августын 10-да колхозой правлени худалдаа наймаанай организацида тушаахаһаа арсаад, үглөөдэрынь Улан-Удын рыногтэ 1206 килограмм овощь абаашаһан байха юм.

Колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Чистяков худалдаа наймаанай организацида нэгэ центнер капуста үгэхэ тухай огородой бригадын бригадир нүхэр Степановта захиралта үгэһэн аад, тус организацида капуста үгэхэгүй гэһэн саарһа тэрээндэ баһа эльгээһэн байгаа.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэһэн гүрэндэ харша иимэ ябадал имагтал гүрэнэйнгөө урдахи уялгые аймагай колхозуудай дүүргэхынь түлөө тэмсэлые СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Тарбагатайн аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Быковэй, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаковай ябуулаагүй дээрэһээнь, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн гүрэндэ харша һэдэлгэнүүдые тэсэжэ байһан дээрэһээнь болоо.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо: Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой овощь тушааха зуураа гүрэндэ харша ябадал гаргаһан баримтануудые шалгаһан материалые гэмтэ нюурнуудые харюусалгада хабаадуулхын тула республикын прокурорто эльгээхэ; колхозууд ба үмсын ажахынуудай хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгаяа дүүргэхэ зуураа, гүрэндэ харша ябадал гаргаһан баримтануудтай тэмсэл ябуулаагүй байһан тухайнь ажалшадай депутадуудай Тарбагатайн аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаковта, СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Тарбагатайн аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Быковтэ зааха; гүрэндөө овощь тушааха уялгаяа колхозуудай хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай табан үдэрэй болзор соо хаа хаанагүй шалгалта эмхидхэхыень аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрые уялгалха. Овощь тушааха түсэбөө дүүргээгүй байгаад, тэрээниие ондоо тээшэнь гаргашалһан колхозуудай түрүүлэгшэнэрые шанга харюусалгада хабаадуулха.

Днепропетровск. Днепрын эрье дээрэ Т. Г. Шевченкодэ табигдаһан шэнэ памятник.

ТАСС-эй фотохронико.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА СОВЕТСКЭ КОМИТЕДТЭ

Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитедэй президиум эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитедэй пленумые энэ оной августын 28-да Москвада зарлаха гэжэ тогтообо. Пленумэй зүблэхэ зүйлдэ иимэ асуудалнууд байха гэбэл: 1. Агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампаниие СССР-тэ хэхэ тухай; 2. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна конференци зарлаха тухай.

(ТАСС).

МОСКОВСКО НОВАТОРНУУДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

«Буревестник» гэжэ Московско гуталай фабрикын стахановецууд М. Левченко ба Г. Муханов гэгшэдэй операци бүхэндэ продукциин өөрын үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө мүрысөө эхилхэ гэжэ дурадхаһан патриотическа эхилэлгэ ороной предприятинууд дээрэ халуун дэмжэлгэ олоо.

Фрунзенска № 1 фабрика дээрэ шэнэ методые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдан, цехүүдэй, участогуудай начальнигуудай ба стахановецуудай зүблөөн болоо. Оёдолой цехын эрхим шанарай бригадын хүтэлбэрилэгшэ Виктор Землянский гутал оёлгын өөрын үнэ сэнгые химдаруулга хангаха хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые дурадхаба. Энэ бригадын коллектив гуталай 90—95 процентые нэгэдэхи сортоор оёжо гаргахаар шиидэбэ.

Москвагайхидай эхилэлгые Казахстанай текстильщигүүд һайшаан абаа. Алма-Атинска сэмбын фабрикада түүхэй эд, материалнууд, электроэнерги алмалгаар, түхеэрэлгые ехэ бүтээсэтэйгээр ашаглаха зэргээр продукциин өөрынь үнэ саашадань химдаруулха резервнүүдые шудалжа байна.

Джамбул городой арһанай заводой коллектив операци бүхэндэ продукциин өөрынь үнэ химдаруулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Халаанай мүрысөөе коммунистнууд ба комсомолецууд толгойлдог байна. Залуу стахановка Р. Верченко тусхай түхеэрэлгын туһаламжаар хромой сортые һайжаруулжа, өөрынгөө операцида өөрын үные түсэбтэ орходоо 2.5 процент шахуу химдаруулаа. Нүхэд А. Марченко, М. Шиповских, Е. Соболева гэгшэд мүн лэ иимэ амжалта туйлаад байна.

(ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Татарска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Галей Афзалетдинович Динмухаметовэй хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр, 1951 оной августын 20-до наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум.

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Түмэрзамшадай уялганууд

Промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай болон барилгын организацинуудай партийно-ажахын элэбхитэдэй республиканска зүблөөнэй хандалга бэшэг түмэр замай Улан-Удын узелай коллективүүдтэ ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Тиин коллектив бүхэн, хүдэлмэришэн бүхэн дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана.

Улан-Удын узелайхид ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, вагонуудай эрьесые 2 часаар түргэдхэхэ, паровозуудай сүүдхэ бүриин гүйсые 5 километрээр түргэдхэхэ, түлишын гаргашые 2 процентээр бага болгохо, тиигэжэ түсэбһөө гадуур 10 миллион түхэриг мүнгэ нөөсэлхэ гэхэ мэтын харюусалгатай ба хүндэтэй уялгануудые абаһан байна. Мүнөө түмэрзамшад эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ эхилээ.

Жэшээнь, август һарын түрүүшын арбан үдэр соо поезднуудые расписаниин ёһоор ябуулгые июлиин һүүлшын арбан хоногойхитой жэшэбэл 23 процентээр үлүүлэгдээ. Мүнөө эндэ 5 мянган вагончас алмалта хэгдэбэ. Станци дээрэ ерэһэн составуудые 50—70 минутын хугасаа соо саашань ябуулхын орондо, мүнөө 25—35 минута соо ябуулна. Тиимэһээ станциин бүхы хүдэлмэри эрид һайжаржа эхилээ.

Түргэн методээр хүдэлмэрилхэ гэһэн патриотическа хүдэлөөн бүхы коллективүүдтэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Вагонуудта техническэ харууһа хэгшэд иимэ методээр хүдэлмэрилжэ, 150 вагон паровозһоонь һалгаангүй, эрхим шанартайгаар заһабарилаад, саашанхи замдань ябуулаа.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар узелайнгаа коллектив соо үүсхэлшэ болоһон паровозно депогойхид мүрысөөнэй туг дээрэ үргэжэ ябана. Тус коллективэй гэшүүд ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлнэ. Тиигэжэ арбан үдэрэйнгөө даалгабариһаа гадуур хоёр паровоз заһабарилба.

Депогой машинистнууд һүүлэй арбан үдэр соо хүндэ ашаатай 295 составуудые жолоодохо зуураа, түсэбһөө гадуур 54 мянган тонно ашаа шэрээ. Нормоһоо хоёр дахин үлүү ашаатай поезднуудые машинистнууд нүхэд Барташев, Клевцов, Мараховский, Кулагин болон бусад жолоодожо, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Түрүү машинистнууд нүхэд Осташков, Иванов, Шульпин болон бусад паровозуудайнгаа гүйсые сүүдхэ бүри 20 — 50 километрээр үлүүлэн, мүн лэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Тус узелай өөһэд хоорондоо мүрысэһэн машинистнууд, диспетчернүүд, стрелочнигууд, вагоннигууд Агууехэ Октябриин һайндэрые шэнэ ба ехэ амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэнхэй.

А. Зверженич

Н. ЦЫНГУЕВ

ЗАЛУУ СЛЕСАРЬ

Үглөөгүүр эртэ
залуу слесарь хүбүүн
Урматай алхална
хамагһаа түрүүн.
Урихан хара
үһэеэ эльбэнэ ябуут
Урдань мантайна
тэрэнэй танил завод.
«Мүнөөдэр ябашье
гурбан нормо диилэхэб
Мүрысэгшэдөө илажа,
түрүүшүүлтэй нийлэхэб.
Манай ажал —
нэрэ хүндын хэрэг,
Манай алдар
холын Кремль хүрэг».
Иимэ хүсэлөөр
залуу бэеэ шангадхан,
Эршэ ехэтэй
хүдэр баһсангуудаа зангидан,
Түрүүлэн ороно
танил цехтээ яаралтайгаар,
Түргэн ажаллана
комсомол хүбүүн баяртайгаар.
Эршэ охиной
унтаршагүй гал гарана.
Эрхим ажалаараа
нүхэдэйнгөө дунда шалгарна.

Коммунист шофёрой амжалтанууд

Автомашинануудай заһабарилгын хоорондохи болзорые удааруулхын ба зунай нормоор үбэл хүдэлмэрилхын түлөө хүдэлөөндэ манай республикын шофёрнууд оролсонхой.

Автотранспортын № 1 конторын шофёр Иван Васильевич Кученов тус хүдэлөөндэ оролсоод, өөрынгөө жолоодожо ябаһан автомобилиие капитальна заһабаригүйгөөр 5 жэлдэ ябуулаа. Машинаяа 100 мянган километртэ ябуулхын түлөө мүрысөөндэ тэрэ хамагһаа түрүүн оролсоо һэн.

Коммунист Кученов 5 жэлэй туршада, 1951 оной январиин нэгэн хүрэтэр өөрынгөө ЗИС—5 машинаар 55 мянган километр ябахын орондо 145 мянга 100 километр ябажа, ехэхэн амжалта туйлаа. Техническэ комисси машиынень һайн гэжэ үзөөд, тэрэнь саашадаа ашаглагдажа байна.

Тэрэ машиные мүнөө жэлэй январиин 1-һээ хойшо шофёр И. Г. Леонов тушаан абажа, капитальна заһабаригүйгөөр тэрээнэй гүйсые 170 мянга 758 километр хүргэбэ.

Мүнөө нүхэр Кученов ЗИС—150 гэжэ шэнэ машиные шудалаад, ажахын тоосооной договор баталаад, ажаллажа байна. Тэрэ хадаа энэ жэлэй үнгэрһэн 7 һарын туршада даалгабаряа 143,6 процент дүүргэһэн ба 4149 түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилһан байха юм.

Тус конторын 78 шофёр нүхэр Кученовай дүй дүршэлые халан абажа, һара бүри хэдэн зуугаад мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмана.

Иван Васильевич Кученовта «РСФСР-эй автомобильна транспортын Министерствын отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдожо, значок үгтэһэн байна.

А. Колесов.

Советско-американска худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

США-гэй Правительство 1937 оной советско-американска Худалдаа наймаанай Хэлсээнэй хүсэндөө байлгые болюулхаар шиидэбэ гэжэ энэ оной июниин 23-да США-гэй Гүрэнэй секретарь г-н Ачесон Советскэ Правительствода нотоор мэдээсэбэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, Вашингтондохи СССР-эй Посольство августын 18-да США-гэй Госдепартаментда иимэ удхатай ното эльгээгээ гэбэл:

«Америкын Холбоото Штадуудай ба Советскэ Социалистическэ Республиканууудай Союзай хоорондо 1937 ондо баталагдаһан Худалдаа наймаанай Хэлсээнэй хүсэндөө байлгые зогсоохо гэһэн США-гэй Правительствын шиидхэбэри тухай США-гэй Гүрэнэй секретарь г-н Ачесоной 1951 оной июниин 23-най нотые абаһанаа, Советскэ Правительство батална.

Худалдаа наймаанай Хэлсээн 1937 ондо СССР-эй ба США-гэй хоорондо баталагдаһан юм, мүн тус хэлсээнэй ерээдүй сагта хүсэндөө байлгые болзор заангүйгөөр һунааха гэһэн шиидхэбэри 1942 ондо США-гэй Правител[illegible] дурадхалаар абтаһан байгаа[illegible] 1942 он хүрэтэр энэ Хэлсээ[illegible] бүри һэргээгдэдэг байгаа г[illegible] ветскэ Правительство тэмдэ[illegible] шухалада тоолоно.

1937 оной Худалдаа най[illegible] Хэлсээе болюулха тухай США[illegible] Правительствын шиидхэбэр[illegible] даа советско-американска [illegible] саануудые һайжаруулха эр[illegible] гэ тухайда ССР Союзай Вер[illegible] Соведтэ США-гэй конгресс[illegible] даһан хандалгадань, мүн СС[illegible] Верховно Соведэй Прези[illegible] Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник[illegible] дээрэ президент Трумэнай [illegible] һэн посланидань зүришэ[illegible] дэ анхарал хандуулхые Со[illegible] Правительство шухалада тоо[illegible]

Энэ шиидхэбэринь советско[illegible] риканска харилсаануудые [illegible] муудуулха ябадалда шэглүү[illegible] һэн акт мүн гэжэ Советскэ [illegible] тельство сэгнэнэ, тэрэнэй [illegible] бүхы харюусалга Америкын [illegible] боото Штадуудай Правител[illegible] да бүрин тохогдохо байна».

(ТАС[illegible])

СССР-эй дээдэ һуралсалай Министерстводэ

СССР-эй дээдэ һуралсалай Министерство болбол языкознаниин талаар һуралсалай ба научна хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай шиидхэбэри батална.

Языкознаниин асуудалнууд тухай И. В. Сталинай зохёолнууд хадаа дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй творческо ехэ дэбжэлтэ үүсхэжэ, советскэ наукын хүгжөөлтэдэ, туйлай ехэ нүлөө үзүүлһэн байна. Гүрэнэй университедүүд ба педагогическа институдууд хэлэ шэнжэлхэ дисциплинэнүүдые зааха ба научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха ябадалда зарим амжалтануудые туйлаа. Гэхэтэй хамта, һуралсалай шэнэ программануудые саашадань һайжаруулха шухала.

Һуралсалай ерэхэ жэлдэ хэлэн тухай советскэ наукын проблемэнүүдые саашадань зохёохо ябадалтай холбоотой асуудалнуудаар научна дискуссинуудые үргэнөөр хэхэ, СССР-эй арадуудай национальна хэлэнүүдэй хүгжэлтын прорессүүдые шудалха хү[illegible] ри шангадхаха гэжэ уни[illegible] тедүүдэй ректорнүүд ба педа[illegible] ческа институдуудай дир[illegible] нүүдтэ дурадхагдаба. Һурал[illegible] жэлэй эхинһээ абаад, аха[illegible] курснуудай эрхим студент[illegible] дундаһаа аспирантнууд-лит[illegible] нүүдэй ерээдүйн кадрнуудые [illegible] лэн олохые филологическа [illegible] культедүүдэй декануудта да[illegible] даа.

Ород ба гадаадын литер[illegible] түүхээр һуралсалай туһал[illegible] зүйлнүүдые хэблэн гаргаха [illegible] Московско университедтэ [illegible] хагдаа. Московско, Ленингр[illegible] Киевскэ, Саратовска, Тбил[illegible] Ереванска ба Казахска уни[illegible] тедүүдэй дэргэдэ болон зар[illegible] дагогическа институдуудай [illegible] дэ кандидатска экзаменууд[illegible] лэдхэн үгэлгэлэ, мүн хэлэ ш[illegible] хэ дисциплинэнүүдээр дисс[illegible] бэшэхэ ябадалдань вузуудай [illegible] шанарта туһаламжа үзүүлх[illegible] сультационно пунктнууд [illegible] риин 1-һээ эмхидхэгдэхэнь.

(ТАС[illegible])

Москвагай барилгашадта зорюулагдаһан гэрнүүд

Барилгашадта зорюулагдаһан хэдэн арбаад гэрнүүд Москвагай улицануудта баригдажа байна.

Измайловта барилгашадай тосхон жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. Паркын ногоон модондо дүтэхэн ехэ зохидоор баригдаһан хэдэн арбаад гэрнүүд табигдаа, асфальтированна шэнэ улицанууд бии болоо. Мүнөө үедэ 8 мянган квадратна метр талмайтай дүрбэн ехэ гэр баригдажа байна.

Левитанай улипада олон [illegible] гоё байшангууд баригдана. [illegible] Моссоведэй барилгын орга[illegible] нуудай хүдэлмэрилэгшэдэй [illegible] нэр байха юм.

Варшавска шоссейн хаж[illegible] рилгашадай тосхон бод[illegible] Эндэ ойрын хоёр һара соо [illegible] 20 байшангуудые барижа [illegible] хэнь.

(ТА[illegible])

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай загаһа барилгын бригадын солото бригадир Пётр Васильевич Богатых мандагар осетр загаһа баряад байна.

Д. Носовой фото.

Түрүү бригада

Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай нүхэр Богатых гэгшын хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд загаһа барилгада гарахаяа бэлэдхэжэ байгаа һэн.

— Пётр Васильевич! Бидэнэр барандаа бэлэн болообди, — гээд эрхим загаһашан Ира Самбилова бригадиртаа рапортовалба. Мүн бусадшье бригадануудынь бушуу түргэнөөр бэлэдхэл хээд, далайда гарана. Бригадир Пётр Васильевич Богатых бригадынгаа гэшүүдтэ тодо һонор заабари үгөөд, тэдэнэртээ хамта далайда гараба.

Һалхи шуурган боложо, аадар бороо ороно. Энээнһээ хэншье айнагүй, загаһанай олоор байдаг газарые барандаа эршэ зоригтойгоор бэдэрхэ ябадалаа үргэлжэлүүлнэ. Тиигээшьегүйдэнь аргагүй, юуб гэхэдэ, июль һара дүүрэжэ, бригаданууд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдаха ойротоод байгаа һэн.

Патриот Богатых 20 гаран жэл соо Байкал далай дээрэ загаһа барижа, ехэхэн мэргэжэлтэй, баян дүй дүршэлтэй загаһашан болоһон байна. Гадна, өөрынгөө дүй дүршэлдэ бусад загаһашадаа, илангаяа залуу загаһашадые тэрэ һургадаг юм. Байкал далайн баян загаһатай хамаг эрье булангуудые, тохойнуудые һайн мэдэхэ туладаа, һүниин тэн дунда гурбан километр ута губшуураа нэгэ газарта табяад, Пётр Васильевич өөрөө вахтада жагсаха зуураа, бригадынгаа гэшүүдтэ иигэжэ хөөрэнэ:

—Нүхэд! Харагты, харагты, манай губшуур худар загаһад өөһэдөө гүйлдэн ерээд орожо байна, — гэхэдэнь бригадынь гэшүүд барандаа хүл дээрээ зогсон, энэ байдалые хүхюун омогтойгоор харана. Тиихэ зуураа, Пётр Васильевичые амарыт гэжэ дурадхана. Теэд, Пётр Васильевич энэ дурадхалдань анхаралаа хандуулангүй вахтаяа үргэлжэлүүлнэ.

— Бидэнэр, энэ рейдээрээ загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб заатагүй дүүргэхэ байхабди. Тиигээд, Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр Байкалай хэдэн зуун пүүд эрхим шанартай омуль Эхэ орондоо бэлэглэхын түлөө саашадаа улам шангаар тэмсэхэ ёһотойбди, — гэжэ бригадир Богатых бригадынгаа гэшүүдтэ хэлэнэ. Энэ дурадхалынь бригадын гэшүүд барандаа һайшаана.

Хэдэн онгосоор дүүрэн ашаалагдаһан омультой тус бригадын загаһашад далайн эрье тээшэ ябаба. Хүндэ ашаатай загаһа тээһэн онгосонуудые шэрэһэн «Ленинец» гэжэ маркын катер хүндөөр уухилһаар далайн эрьедэ хүрэжэ зогсобо. Тэндэ хүн зон олон, барандаа хүхюун баяртайнууд. Тэдэнэй дунда комбинадай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, стахановецууд олон байба. Баян олзотой ерэһэн бригадир Богатых гэгшые партиин Баргажанай аймкомой секретарь нүхэр Борисов халуунаар амаршална. Тиигээд, олон жэл соо имагта һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан Петр Васильевичые нүхэр Борисов дахин дахин амаршална.

Правительственна дээдэ шагналда бригадынгаа хүтэлбэрилэгшын хүртэһэндэ урмашаһан, тус бригадын гэшүүд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэбди гэжэ омогтойгоор, нэгэн дуугаар мэдүүлбэ. Ингэжэ, тус бригадынхид шэн зоригто ажалаараа мүрысөөнэй түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Д. Носов.

Модо урадхуулгые саг соонь дүүргэхэ

1950—1951 онуудта отологдоһон монсогоршье модо гээнгүйгөөр эсэсэйн пункт хүрэтэр урадхуулжа, арадай ажахыда зорюулха гэһэн айхабтар харюусалгатай ба хүндэтэй зорилго республикын модо урадхуулагшадай үмэнэ табигдаад байна. Энэ зорилгоёо манай модо урадхуулагшадай олонхинь һайтар ойлгоод, шэн габьяатайгаар хүдэлмэрилжэ байна.

«Бурмонголлес» трестын модо урадхуулгын предприятинууд энэ жэлэй августын 5-най байдалаар 149 мянган кубометр модо уһанда табяад, мүнөө тэрэнээ бүримүһэн урадхуулжа, эсэсэйн пунктнуудта асараад байна.

Модо урадхуулгын гол бассейндэ тоологдодог Үдын бассейнэй модо урадхуулагшад үнгэрэгшэ июнь ба июль һаранууд соо модо урадхуулха талаар нилээд амжалтануудые туйлаа. Модо урадхуулгын Үдын конторо (директорынь нүхэр В. А. Титенко) энэ оной августын 5-най байдалаар нёдондо жэлэй энэ үетэй сасуулбал аяар 174 мянган кубометр модо эсэсэйн пунктнуудта хүргөөд байна. Тиигэжэ, тус конторын модо урадхуулагшад июнь һарынгаа даалгабариие 185 процент, июль һарынгаа даалгабариие 116 процент дүүргэһэн байха юм.

Тиихэдэ, модо урадхуулга үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ Кодун гол дээрэ 3 үдэрөөр, Курба гол дээрэ 34 үдэрөөр уридшалан дүүргэгдээ. Мүнөө Үдэ гол дээрэ үлэшэһэн модонуудые урадхуулха хүдэлмэри нёдондонойхидо орходоо 15 үдэрөөр түрүүлжэ ябана. Тиимэһээ, энэ хүдэлмэри правительствын тогтооһон болзор соо дүүргэгдэхэ байна.

Модо урадхуулгын Дунда-Үдын участогайхид (начальнигынь нүхэр Ж. Ц. Цыдендоржиев) мүн Байкальска леспромхозой коллектив модо урадхуулгые нилээд амжалтатайгаар ябуулжа байна. Тус леспромхоз (директорынь нүхэр Колмыков, модо урадхуулгын начальник нүхэр Кирпичников) Зүүн-Сибириин пароходствын флодуудаар модо һаллан шэрэхэ июнь һарынгаа түсэб 132 процент, июль һарынгаа даалгабариие 122 процент дүүргэв.

Энэ леспромхозой коллективэй гэшүүд модо урадхуулха жэлэйнгээ түсэб гол түлэб август һара соо дүүргэхэ уялга абаад, эршэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Эндэхи модо урадхуулагшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Стахановецуудай тоо үдэр бүри олошорно.

Гэбэшье, модо урадхуулга дээрэ ехэхэн дутуунууд бии. Жэшээнь, модо урадхуулгын Туркын рейд энэ талаар гээгдэлтэй. Юуб гэхэдэ, тус рейдһээ модо шэрэжэ ошоһон флодуудые Клюевскэ модоной заводой (директорынь нүхэр Пантаев) саг соонь буулгажа абадаггүй болошоһон дээрэһээ тус участогай хүдэлмэри июль һара соо арбаад шахуу үдэр, август һарын эхеэр дүрбэн үдэр һаатаһан байгаа.

Клюевскэ модоной заводой коллективэй обор нобшо хүдэлмэри дээрэһээ боложо, Турка участогай модо урадхуулагшад, илангаяа тэндэхи түрүү бригаданууд гээгдэнги байдалда орохо баатай болоо һэн. Энэ участогта стахановскаар хүдэлмэрилдэг бригаданууд, модо урадхуулагшад олон. Жэшээнь, нүхэр А. М. Алексеевэй хүтэлбэрилдэг бригада үдэрэйнгөө нормые хододоо 150—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Модо урадхуулга дээрэ ажалладаг хүдэлмэришэдтэ тогтоогдоһон салингай шэнэ системын ёһоор тус бригадын хүдэлмэришэн бүхэниинь һарадаа 1500 түхэригһөө дээшэ салин абадаг болоо. Нүхэр Вставский директортэй Итанцын леспромхоз модо урадхуулгые август һара соо сүм дүүргэхээ байна.

Модо урадхуулгын энэ жэлэй навигациие амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри республикын партийна ба советскэ организацинуудай туһаламжатайгаар хэгдэһэн байна. ВКП(б)-гэй обком ба республикын правительство манай хүдэлмэридэ байһан ехэхэн дутуунуудые саг соонь элирүүлээд, тэдэниие усадхаха зам заажа үгөө һэн. Нэн түрүүндэ, модо урадхуулга дээрэ, илангаяа уһанда табилгада механизмуудай хүсэн хангалтагүйгөөр ашаглагдаһан байгаа Элэ дутуунууд зарим участогуудта үшөө мүнөө хүрэтэр усадхагдаагүй зандаа.

Механизмуудай хүсөөр модо уһанда табиха түсэбые трестын олонхи предприятинууд таһалдуулһан байна. Механизмын хүсөөр миил 27 мянган кубометр уһанда табигдаа. Иимэ байдал юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, механизмын хүсөөр модо уһанда табиха хэрэгтэ манай олонхи участогууд ямаршье бэлэдхэл хээгүй байшоо. Мүн үйлэдбэриин технологиие бодомжотойгоор ба наринаар зохёожо шадаагүй байгаабди.

Гадна, пикедүүдэй болон дистанцинуудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүйбди. Ушар иимэһээ, олонхи дистанцинуудта ехэхэн тооной модон обоорон хахажа, уһан дээрэ хөөрэн, ехээр хаташаһан байгаа. Тиимэһээ модо урадхуулгын график зарим участогуудта эбдэржэ, хүдэлмэриин хүсые нэмэжэ үгэхэ ябадал эриһэн юм.

Нёдондо жэлэй модо урадхуулгын үедэ уһан соогсо үлэшэһэн модые урадхуулжа, гол ба горхонуудые саг соонь сэбэрлэхэ хэрэгые модо урадхуулгын Үдын бассейнэй коллективэй түрүүшын үдэрнүүдтэ хангалтагүйгөөр ябуулһан ушар мүн лэ ехэхэн һаад тойбо татаһан байгаа.

Тэрэшэлэн Баргажанай леспромхоз (директорэй уялгые дүүргэгшэ нүхэр В. В. Веселов) модо урадхуулга дээрэ механизмын хүсэ тон хангалтагүйгөөр хэрэглэнэ. Тус леспромхоз модо урадхуулгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн сүүдхынгээ графигые дүүргэнэгүй.

Модо урадхуулгын предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд модо урадхуулагшадай материальнокультурна байдалые һайжаруулха, культурнаар амаруулха гэхэ мэтын асуудалнууд тушаа онсо анхарал хандуулдаггүй байна. Тиихэдэ, модо урадхуулгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, түсэбһөө гадуур ехэхэн хэмжээнэй модо гүрэндөө тушаахын түлөө социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр, ехэнхидээ ёһо тэдыгээр эмхидхэдэг байха юм.

Социалистическэ мүрысөөнэй уялгануудые өөһэд хоорондоо баталбашье, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые оройдоошье шалгадаггүй участогууд олон. Урадхуулагдаһан модые уһанһаа татажа абаад, тэрэниие хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ ябадал модо урадхуулгын хүдэлмэриин түгэсхэлэй шата мүн. Теэд, энэшье хүдэлмэри олонхи участогуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Онохойн лесокомбинат (директорынь нүхэр Газизов) энэ оной августын 7-ной байдалаар модо уһанһаа татажа абаха түсэбөө миил 50 процент дүүргээд байгаа. Тиихэдэ, Улан-Удын модоной завод (директорынь нүхэр Цитрон) модо уһанһаа татажа абаха түсэбөө оройдоо 46 процент дүүргэбэшье, энэ хүдэлмэриие шангадхахын тула ямаршье хэмжээ абанагүй, һанаа амархан һууна.

Мүнөө модо урадхуулгые дүүргэхэ шиидхэхы үдэрнүүд ерээ. Зунай халуун дулаан үдэрнүүд үнгэржэ байна. Ушар иимэһээ, модо урадхуулгын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ойрын хэдэн үдэрнүүд соо модо урадхуулга дээрэ, тэрэниие уһанһаа т[illegible] абаха хүдэлмэри дээрэ эри[illegible] хубилалта хэжэ, модо ур[illegible] гынгаа графигта орохо уял[illegible]

Урадхуулагдаһан модые [illegible] һаа гаргаад, хэрэглэгш[illegible] саг болзор соонь эльгээх[illegible] дэлмэридэхи дутуу дунда[illegible] ойрын үдэрнүүдтэ усадхах[illegible] хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй м[illegible] рэй уялга мүн.

Модо урадхуулгын энэ [illegible] сезониие эмхитэй гурим[illegible] дүүргэхын түлөө хүтэлбэр[illegible] бүхэн, модо урадхуулагша [illegible] тэмсэхэ ёһотой. Энэ жэлдэ [illegible] согоршье модо уһан соонь [illegible] гүй урадхуулжа, отологдоһо[illegible] модонуудаа арадай ажахы[illegible] рэглэлдэ зорюулха гээшэ б[illegible] арюун уялга мүн.

Эдэ бүхы шухала зорилго[illegible] амжалтатайгаар шиидхэхы[illegible] өөһэдынгөө доторой арга [illegible] жонуудые болон резервнүү[illegible] хин дахин шалгажа үзэх[illegible] тойбди. Нэн түрүүндэ, ажал[illegible] тээсые дээшэлүүлхэ, хүдэл[illegible] гөө үдэрые нигтаруулха, соц[illegible] тическэ мүрысөө үшөө үр[illegible] угаа шухала.

Тиихэдэ, механизмуудай [illegible] дүүрэнээр ба ашагтайгаар [illegible] лэхэ ёһотойбди. Механи[illegible] ашаглалгада сүүдхэ соо х[illegible] лаанай хүдэлмэри эмхидх[illegible] рэгтэй.

Нүхэд модо урадхуулагш[illegible] циалистическэ мүрысөө ү[illegible] модо урадхуулгын түсэбые б[illegible] һоонь урид дүүргэе!

Ф. Шеляпин, «Бурмо[illegible] трестын эрхилэгш[illegible] урадхуулгын талаар о[illegible]

БАГШАНАРАЙ АВГУСТОВСКО ЗҮБЛӨӨНҮҮД

Республикымнай олон һургуулинууд үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ һуралсал-хүмүүжүүлгын ажалтануудые туйлаа. Түрүү багшанар һурагшадтаа наукын үндэһэ һуурие гүнзэгы ойлгуулһан ба моральна һайхан шэнжэ шанарые хүмүүжүүлһэн байна. Тиин һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайнаар табиһан һургуулинуудта һурагшадые хоёр жэлдэ нэгэ класс үлөөхэ ябадалые усадхаха арга боломжо бии гэжэ тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэл харуулна.

Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ һургуулинуудай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлдэ һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайжаруулха бодото хэмжээ-ябуулганууд багшанарай аймагай, районно ба городской зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Республикын гэгээрэлэй министрын приказай ёһоор, багшанарай августовско зүблөөнүүд августын 25-һаа 29 хүрэтэр болохоор хараалагдана.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудай амжалтатайгаар бэлэдхэлэй хэрэгтэнь августовско зүблөөнүүд ехэ туһаламжа хүргэхэ байна. Тус зүблөөнүүд хадаа багша бүхэндэ һуралсалай шэнэ жэлэй үедэ һургуулинуудайнь урда байһан зорилгонуудые, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайжаруулхын тула тэрэ юу хэхэ зэргэтэйб гэжэ ойлгохо юм.

Багшанарай августовско зүблөөнүүд дээрэ хэлсэгдэхэ гол асуудалынь хадаа һуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй туршада аймагай, городой һургуулинуудай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргалга ба саашанхи зорилгонуудые тодорхойлго юм. Энэ хадаа тон шухала асуудал мүн. Багша бүхэн аймагайнгаа, городойнгоо һургуулинуудай хүдэлмэриин дүнгүүдые мэдэжэ, дутагдалнуудаа элирүүлжэ, һуралсалай шэнэ жэлдэ һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайжаруулха бодото хэмжээ-ябуулганууд зүбшэн хэлсэхые хэрэгтэй. 1950—51 оной һуралсалай жэл тусхай шэнжэтэй юм. Тэрэнь хадаа тэрэ жэлдэ, дайнай хойто тээхи Сталинска табанжэлэй түсэб энэ жэлдэ амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ. Тиимэһээ тус табанжэл соо арадай гэгээрэлэй талаар аймагай туйлаһан амжалтануудые һуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдые холбон хаража үзэхэ хэрэгтэй.

1950—1951 оной һуралсалай жэлдэ һургуулинуудай һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дүнгүүдые тодорхойлогдохоһоо гадна түрүү һургуулинуудай, классуудай, хүмүүжүүлэгшэдэй ба багшанарай дүй дүршэл харуулагдаха зэргэтэй. Мүн үнгэрэгшэ жэлдэ зарим һургуулинуудай һурагшад хабарай экзаменууд дээрэ муу сэгнэлтэнүүдые абаһан байна. Тэдэнэй яахадаа иимэ сэгнэлтэ абаһанай шалтагаанине элирүүлжэ, хэнэй зэмэтэй байһыень тодорхойлхо шухала. Мүн үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй дүн гаргахадаа, урдаһаа урда тээхи багшанарай зүблөөнүүд дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдые һургуулинуудай ба аймагай гэгээрэлэй таһагуудай хэр зэргээр бэелүүлһыень зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэй.

Һуралсалай шэнэ жэл соо һургуулинуудай хэхэ зорилгонуудые тодорхойлходоо түрүүшын заняти хайшан гэжэ эмхидхэлгэдэ багшанарай ба һургуулинуудай хүмүүжүүлэгшэдэй анхарал хандуулха шухала. Энэ хадаа угаа удхашанартай юм. Һуралсалай түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайнаар табиһан һургуулинуудай жэлэй туршада һайн амжалтануудые туйлахань лабтай.

Тус зүблөөнүүд хадаа багшанарай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые, творческо һанамжануудые андалдан абалсалгын бодото трибуна болонхой. Тиимэһээнь зүблөөндэ хэлсэгдэхэ хоёрдохи асуудалынь хадаа түрүү һургуулинуудай ба багшанарай хүдэлмэриин дүй дүршэлнүүдтэ зорюулагдаһан элидхэлнүүд байха болоно. Иимэ элидхэлнүүд аймОНО-гэй шэлэмжээр хэгдэхэ байна.

Августовско зүблөөнүүд дээрэ элидхэлнүүдэй хэр һайнааршье хэгдээ һаа, бүхы предмедүүдые һурагшадай хэр зэргээр ойлгоһон тухай ба тэдэнние ямараар зааһан тухай гүйсэд дүүрэнээр хэлэгдэжэ шадагдахагүй байна. Энэ асуудал хадаа секционно хүдэлмэридэ гүйсэд элирүүлэгдэхэ юм. Тиимэһээнь класс ба предмет бүхэнөөр ами амяараа үнгэргэгдэхэ секцинүүд дээрэ «1950—51 оной һуралсалай жэлдэ тус предмет заалгын байдал ба һурагшадай знани тухай болон саашанхи зорилгонууд» гэһэн асуудал эгээл түрүүн зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Мүн гэгээрэлэй Министерствын баталһан һуралсалай программанууд ба учебнигүүд, методическа бэшэгүүд секцинүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Мүн 1950—51 оной һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта һуралсалайнгаа материалые зүбөөр түсэблэлгэ тухай заабари багша бүхэндэ үгтэхэ ёһотой. Тэрэшэлэн һуралсалай хэрэгсэлнүүдээр ба лабораторно түхеэрэлгэнүүдээр һургуулинуудай хэр зэргээр хангагдаһан тухай, һургуулиһаа газаа тээ үнгэргэгдэхэ занятинуудые һурагшадтай эмхидхэлгэ тухай болон багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлгын талаар хэгдэхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай асуудалнууд бүхы секцинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Мүн класс ба предмет заадаг багша бүхэнэй хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргахадаа, саашанхи зорилгонуудыень табихадаа түрүү багшанарай дүй дүршэлые харуулха, зарим багшанарай хэһэн алдуунуудые элирүүлэн, тэдэнээ заһаха ябадалыень заажа үгэхэ хэрэгтэй.

АймОНО-нууд багшанарай августовско зүблөөнүүдэй ба бүхы секцинүүдэй хүдэлмэрие үндэр хэмжээндэ үнгэргэжэ, аймагайнгаа бүхы багшанарта һуралсал хүмүүжүүлгын шухала асуудалнуудаар эли тодо ба зүб заабаринуудые үгэхэ ёһотой. Тиигэжэ бүхы багшанарта түрүүшын үдэрһөө эхилэн һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие һайн шанартайгаар эмхидхэлгые туйлаха хэрэгтэй. Түрүү багшанарай хүдэлмэриин дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ зүблөөнэй үедэ аймагай выставкэ эмхидхэлгэ ехэ удхашанартай. Тиимэһээ түрүү һургуулинуудай ба багшанарай хүдэлмэриин дүй дүршэлые харуулһан выставкэ аймаг бүхэндэ эмхидхэхэ шухала.

Багшанарай августовско зүблөөнүүдэй ба секцинүүдэй хүдэлмэридэ багшанар эдэбхитэйгээр хабаадажа, большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлэн, һуралсал-хүмүүжүүлгын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ зэргэтэй. Тиигэжэ багшанарай, һургуулинуудай ба арадай гэгээрэлэй таһагай хүдэлмэридэ байһан дутагдалнуудые элирүүлэн, саашадаа тэдэнээ усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаха байна. Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлээл хадаа багшанарай августовско зүблөөнүүдые амжалтатайгаар үнгэргэхэ байнабди.

З. Винокур, БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерствын һургуулинуудай таһагые даагша.

Үбгэн хажууршын эршэтэ ажал

Үглөөнэй улаан шэргал наранай гарахань үшөөл үды байна. Үудам хүхэ огторгойн хаягай улаабтар толоной улам намжааран байха үедэ, Хандагайта Толгойн сабшалан тээшэ хажуур үргэлһэн буурал сагаан толгойтой нэгэ үбгэн яаралтайгаар гэшхэлнэ. Тэрээнние харахада, бүхыд гэһэн үндэршэг бэетэй аад, хүнгэн ябадалтай байна.

Уданшьегүй, тэрэ үбгэн сабшаландаа хүрэжэ, хажуураа хэдэн удаа лабаадхадаһанай һүүлээр, «байза, мүнөөдэр ехэл халуун үдэр болохонь гээшэ ха, үдэһөө хойшо хорёод гаран бухалайнгаа үбһэ хуряажа абаха байна, тэрэ болотор һайсахан унагаажал үзэхэ юм байна» гэжэ дотороо бодоод, шүүдэртэй ногоо сабшажа эхилнэ.

...Наранай гаража, сэсэгтэ үдхэн ногооной шүүдэрэй хататар нилээдгүй ехые сабшажа, хэдэн олон залгаа үргэн мүрнүүдые жэрылгэбэ. Мүн саагуурнь үндэрнүүдээр аад, сэбэрээр табижархиһан томо бухалнууд аржылдан хараглана.

Энэ үбгэнэй хүнгэн солбоноор сабшажа ябахые харахалаа аяар 76 наһатай үбгэн гэжэ огто һанахаар бэшэ байгаа һэн.

— Энэ халуун хүдэлмэриин үедэ миин һуужа шаданагүйб, намайе үбһэндэ гаргагты, үнинэй хажууршан гээшэб. Мүнөө тэрэ үеынхидэ хүрэхэшьегүй һаа, өөрынгөө хара хубитые хаахал байхаб. Колхозойнгоо үхэр малда үбһэ сабшахыемни тусхай сабшалан заажа үгэгты! — гэжэ үбгэн колхозник Цыденжап Ринчинов колхозойнгсо правлениие гуйгаа һэн. Энэ үбгэнэй патриотическа үүсхэл ба гуйлтые колхозой правлени һайшаажа, Хандагайта Толгойн сабшаланда ороод сабшахые дурадхаһан байгаа.

Иигэжэ, энэ үбгэн үндэр наһатай болобошье, Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ түрэл колхозойнгоо үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэриин эхилхэдэ, өөрынгөө һайн дураар 75 центнер үбһэ хуряаха гэһэн зорилготойгоор гар хажууршан боложо гараа һэн.

Үбгэн Ринчинов энэ түсэбөө ажалай 12 үдэр соо эрхим шанартайгаар дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур сабшажа ябана. Үдэр соогоо 0,40 га сабшахын орондо, 0,90 га хүрэтэр сабшадаг юм. Өөрынгөө ажалай баян дүй дүршэлые колхозойнгоо залуу гар хажууршадта дамжуулан үгэдэг. Үбгэн колхозник Ринчинов өөрынгөө үнэн сэхэ ажалаар түрэл колхозойнгоо үхэр малда тэжээл бэлэдхэхын тула эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, үндэр наһанайнгаа үльгэр жэшээ харуулна.

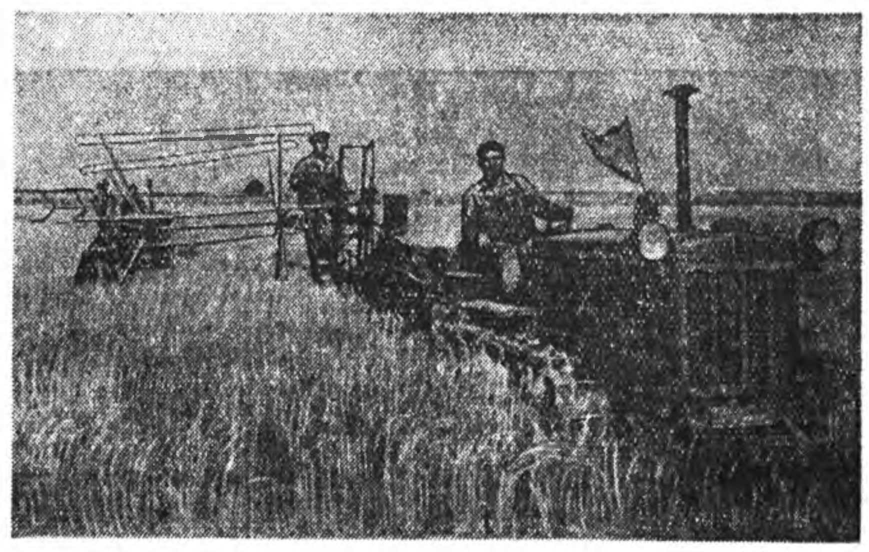
— Энэ һайхан, жаргалтай сагта ажаллангүй яахабиб. Түрэл колхозоймни, Эхэ оронойомни аша туһада минии ажал туһа нэмэри болог лэ. Мүнөө би 100 гаран бухалтай болооб. Теэд үшөө сабшажал ябанаб, — гэжэ үбгэн Ринчинов баяртайгаар хөөрэнэ.

Ц. Дандаров.

„Агитаторай блокнодой" 15-дахи номер

«Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер ород ба бурят-монгол хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэбэ. Тэндэ: «Таряа хуряалга дээрэ агитационно хүдэлмэрие дайшалхы ёһоор эмхидхэхэ» гэһэн түрүү бэшэг, «Комбайнова хуряалгын резервнүүд» гэжэ К. А. Боринэй статья толилогдоо.

Ургаса хуряалгада зорюулагдаһан лозунгнууд толилогдоо. «Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө» гэжэ разделдэ: В. Штеренбергын—«Фабричнэ агитколлективэй хүдэлмэри», агитаторай календарьта — «Шахтёрой Үдэр» гэһэн материалнууд толилогдоһон байна.

☆ ☆

Румынска арадай республикада хүдөө ажахы улам бүри хүгжэжэ байна. Тэрээнтэй хамта таряашадай ба гүрэнэй ажахынуудтахи хүнэй хүдэлмэринүүд үргэнөөр механизациилагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бухарестскэ областьдохи «Чпрноги» гэжэ гүрэнэй хүдөө ажахыда ячмень хуряалга.

ТАСС-эй фотохроникэ.

☆ ☆

Румынска арадай һайндэр

Фашизмһаа Румыниин сүлөөлэгдэһөөр долоон жэлэй ой августын 23-да гүйсэхэнь. Румынска арад энэ гайхамшагта үдэрые тэмдэглэхэдээ, агууехэ сүлөөлэгшэ ба хани нүхэртөө—Советскэ Союзда гүн ехэ баяр баясхалан хүргэнэ, ушарынь Советскэ Союзай илалта түгэлдэр арми румынска газар дайда дээрэһээ немецко-фашистска булимтарагшадые бусалтагүйгөөр намнаһан ба тус орондо демократическа хүгжэлтэ хангаһан байна.

Румыниин арадай засаг демократическа гүн ехэ хубилалтануудые бэелүүлээ. Тэдэнээнь гол шухалые абаад үзэбэл: монархиие усадхалга, газарай реформо ба промышленностиие национализацилга болоно. Тус орон дотор помещигүүдэй ба буржуазна байгуулалта һэргээн байгуулха гэһэн хархис этэгээдүүдэй хорото һэдэлгэнүүдые тэндэхи ажалшад Румынска хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэреэр бутасохёо, бэеэ даанхай байдал ба гүрэнэй суверенитедые Эхэ орон доторoo хангаа.

Хани барисаан, хани харилсаан ба харилсан туһалалсалга тухай советско-румынска договор хадаа шэнэ Румыниин түүхэдэхи шухалын шухала зүйл мүн. Тус договор хоёр ороной хоорондохи политическэ, экономическа ба культурна холбоо барисаануудай амжалтатайгаар хүгжэхэ найдамтай үндэһэ һууринь болоо. Гэхэтэй хамта, энэ договор Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ оруулалта болобо. Румынска арадай республика болбол илаһан социализмын агууехэ ороной толгойлдог эб найрамдалай хүсэтэ лагерь соо өөрынгөө һуурие батаар эзэлэнхэй.

Румынска арад үнгэрһэн замаа эрьен шэнжэлхэ ба өөһэдынгөө туйлалтануудай дүнгүүдые соголхо зуураа, шэнэ ажабайдал байгуулха хэрэгтэ зорюулһан хүсэлэлгэнүүдэйнгээ баян үрэ үгэһыень ехэ баяртайгаар ба омогорхолтойгоор харана. Энэ орон арадай засагай жэлнүүдтэ угаа ехэ амжалтануудые туйлаа. Энээн тухайда хуушанай Румыни дотор һанаашалхыншье аргагүй байһан юм.

Урдань Румыни хадаа Европын эгээн гээгдэнги оронуудай нэгэн байгаа. Арад зониень капиталистнууд ба помещигүүд мүлжэдэг, дарладаг, тонодог, дээрмэдэдэг ба харанхы балар, барга бүдүүлиг байдалда байлгадаг байгаа. Ороной национальна баялигуудынь гадаадын монополинуудай мэдэлдэ үгтөөд, тэдэнэр ажалшадай хүлһэ ба шуһые адхаруулан баяжадаг байһан юм. Дайнай ба немецко-фашистска эзэмдэлгын жэлнүүдтэ румынска арад илангаяа хүндэ хүшэр байдал үзэһэн байна. Фашизмһаа Румыниин сүлөөлэгдэхэ үедэ тэрэнэй экономиконь хосорон һалахын туйлда хүрэнхэй байба.

Румынска ажалшад оронойнгоо түгэс эрхэтэ эзэдынь болоод, һандаргагдаһан ажахыгаа һэргээн бодхоохоһоо гадна, мүн тэрээнээ хүгжэн бадаралгын замаар дабшуулаа. Нэгэ жэлэй түсэбүүдые (1949—1950 онууд) амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ашаар национализированнэ промышленностиин үйлэдбэрилгэнь 1940 оной-хиһоо хоёр дахин ехэ болоһон ба дайнай урда тээхи хэмжээе оло дахин үлүүлһэн байха юм. Хоёр жэлэй турша соо промышленна үйлэдбэриин талаар хэгдэһэн юумыень абаад үзэбэл, капиталистическэ байгуулалтын үеын 25 жэлэйхиһээ ехэ байба.

Урдань гээгдэнги байһан промышленностиин электротехническэ ба барилгын һалбаринууд амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ электротехническэ промышленностиин продукцинь 1948 оной хэмжээнһээ дүрбэ үлүүтэй дахин, барилгын хэмжээн 6,5 шахуу дахин ехэ болоо. Металлургическа, нефтяной ба нүүрһэнэй промышленностиин талаар ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Энэ жэлэй хоёрдохи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ тухай Румынска арадай республикын статестическэ управлениин һаяшаг тунхаглаһан мэдээнүүд хадаа республикын промышленностиин темпээ улам эршэдхэжэ байһан тухайдань гэршэлнэ.

Ороной элдэб районуудта шэнэ фабриканууд, заводууд, электростанцинууд баригдаһан ба баригдажа байна. Дунай—Хара далай гэжэ канал эгээн томо барилгануудай нэгэн юм. 70 километр утатай тус каналай трасса дээрэ 4 шэнэ город, тэрэ тоодо Констанциһаа бүри томо портовой город баригдахань. Ойрын табан жэлэй турша соо Дунай мүрэнэй аса һалаае ашаглаха ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ба үшөө табан жэл үнгэрөөд Бухарест—Дунай гэжэ шэнэ каналай барилга эхилхэ байна.

Румынска хүдэлмэришэнэй парти ба арадай правительство оронойнгоо экономическа ба культурна үниин гээгдэлые шадаалһаа түргэнөөр усадхаха, республикынгаа бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхэ ба хүн зоной ажабайдалай дээдэ хэмжээе хангаха зорилго ажалшадай урда табинхай. Арадай ажахые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб хадаа энэ замдахи эгээн шухала шата мүн, энээниие румынска арад мүнөө жэлдэ бэелүүлжэ эхилээ. Табанжэлэй үндэһэн зорилгонь—ороноо саашадаа индустриализацилха ба электрификацилха, хүдөө ажахыгаа улам шэнэдхэн хубилгаха ябадал болоно.

Арадай засаг болбол бүхы арадай ажахые хүгжөөхэ шиидхэхы үндэһэ һуури болохо хүндэ индустриие хүгжөөхэ хэрэгтэ имагта ехэ анхарал табина. Румыни хадаа металл үйлэдбэрилдэг промышленностиин талаар урдань гадаадаһаа бүримүһэн шахуу дулдыдадаг байһан аад, харин мүнөө орон доторoo дизельнүүдые, трансформаторнуудые, шарико-подшипнигуудые, элдэб станогуудые, тракторнуудые, комбайнуудые ба бусад машинануудые бүтээдэг болонхой. Гансахан 1950 он соо румынска предприятинуудта 100 гаран янзын промышленна шэнэ продукци бүтээгдээ.

Тус республика табанжэлэй түсэбэй хажуугаар, ороноо электрификацилха арбан жэлэй түсэб бэелүүлжэ эхилэнхэй. Энэ түсэбэй дүүргэгдэхэдэ, электроэнерги үйлэдбэрилгэ 3,5 дахин ургаха юм. Хүдөө нютагуудые электрификацилха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Түрүүшын табанжэлэй турша соо румынска 2000 деревнинүүд электроэнерги абаха байна.

Ороноо амжалтатайгаар индустриализацилһанай ба электрификацилһанай, машина бүтээлгээ хүгжөөһэнэй ашаар хүдөө нютагуудые шэнэдхэн хубилгаха аятай һайн услови хангаа. Хүдөө ажахыда техническэ база байгуулагдана, энэнь таряашадай жэжэ-товарна ажахынуудые удаа удаалуулан коллективнэ томо газар-таряалангай замда оруулха үргэн арга боломжо нээжэ үгэнэ. Республика доторнь коллективнэ ажахынууд байгуулагдажа захаланхай.

Жэл бүри улам олон тракторнууд, плугууд, молотилканууд ба хүдөө ажахын ондоошье машинанууд болон зэбсэгүүд хүдөө нютаг эльгээгдэнэ. Энэ жэлэй 6 һарын турша соо оронойнь хүдөө ажахы 1500 үлүүтэй шэнэ тракторнуудые, тракторна 2240 плугуудые, олон молотилканууд, культиваторнууд ба веялкэнүүдые абаа. Мүн энэл үе соо гүрэнэй машинно-тракторна 24 шэнэ станцинууд байгуулагдаа.

Ороной полинууд дээрэ мелиоративна ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ, водохранилищинууд, уһалалгын каналнууд баригдана, модод һуулгагдана. Табанжэлэй түсэбэй ёһоор, гансахан Добруджада — ороной эгээн гандадаг энэ районда — һуулгагдамал модоной полосанууд 100 мянган гектар талмайе эзэлхэ байна. Водохранилищинуудай зононуудые 36 мянга үлүүтэй гектар таримал модод хүреэлхэ юм. Орон соохи эгээн ехэ сөөрэм мүнөө Бистрица мүрэн шадар байгуулагдажа байна. Энэнь 200 мянга хүрэтэр гектар газар уһалха арга олгохо. Уһалагдадаг газарай талмайнь ойрын жэлнүүдтэ 1,2 миллион гектар болохо.

Мүнөө Румынида таряа хуряалга ябуулагдажа байна. Энэ жэлэй ургасань нёдондонойхиһоо пилээд дээшээ. Таряашадай олохон ажахынууд гектар бүриһөө 30-аад центнер шэниисэ ба ячмень, 50-аад центнер рис хуряагаа. Үндэр баян ургаса хадаа мүнөө газарайнгаа бодото эзэдынь болоһон таряашадай шэн зоригто ажалай аша үрэ, хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухайда арадай засагай зүгһөө хододоо табидаг анхарал оролдолгын аша үрэ мүн.

Ороной культурна түхэл шарайнь улам ехээр хубилжа байна. Жэл бүри хэдэн зуун шэнэ һургуулинууд, клубууд, библиотекэнүүд, уншалгын гэрнүүд, культурын байшангууд ашаглалгада оруулагдана, театрнууд, больницанууд, хүүгэдэй садууд баригдана, мүнөө үргэн арад зоной уншадаг болоһон номуудай, газетэнүүдэй ба журналнуудай тиражууд таһалгаряагүй ургана.

Үнгэрһэн сагай эгээн хүндэ үлэгдэлнүүдэй нэгые — үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые арадай засаг амжалтатайгаар усадхажа байна. Хуушанай Румынидахи хүн зоной 40-өөд процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба 27 процентнь — бага мэдэхэ байһан юм. Хүдэлмэришэд, таряашадай үхибүүд дунда ба дээдэ эрдэм шудалха аргагүйһөө гадна, мүн олонхидоо эхин һургуулинуудташье һураха аргаа хаһагданхай байгаа. Мүнөө орон доторнь эхин, дунда ба дээдэ һургуулинуудай хажуугаар, бэе хүсэһэн зониие бэшэг номдо һургаха курсанууд үргэн олоор эмхидхэгдэнхэй. Һүүлэй 3 жэл соо тиимэ курсануудые 2 миллион үлүүтэй хүн дүүргээ. Энэ жэлдэ үшөө 700 мянган эрэшүүл ба эхэнэрнүүд уншажа, бэшэжэ шадаха болохо. Бэшэг мэдэхэгүй ябадалые табан жэлэй турша соо бүримүһэн усадхаха зорилго ороной урда табигдаа. Шэнэ ажабайдалай замда ороһон румынска ажалшад үйлэдбэриингөө бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукци бүтээн гаргалгаяа улам ехэ болгохо ба шанарыень һайжаруулха гэжэ оролдоно. Фабриканууд ба заводуудта, шэнэ барилганууд ба шахтануудта ажалай мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ, тэрээндэ хабаадагшад социализмын үндэһэ һуури табиха хэрэгтэ шадаал һаа ехэ оруулалта хэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Республикын ажалшад социализмын түлөө тэмсэлээ эб найрамдалай түлөө тэмсэлтэй зохилдуулан ябуулна.

Румынска хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд советскэ үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэнэ.

«Советскэ Союз болбол, — гэжэ «Скынтейя» газетэ бэшээ һэн, —ажалшадай хэтэ заяанай хүсэл бодолые бэелүүлнэ. Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй ерээдүйн һаруул һайхан байдал—коммунизм байгуулха замаар найдамтай дабшажа ябана. Табанжэлэй түсэбөө дүүргэлгэдэ һаяшаг эхилжэ ороһон румынска арад хадаа социалистическэ Эхэ ороноо бэхижүүлхын түлөө, эб найрамдалай хэрэгэй илалтын түлөө советскэ хүнүүдэй дүлэтэ патриотическа тэмсэлэй агууехэ жэшээе хүтэлбэри болгоно».

Советскэ Союзтай хани барисаагаа, хани харилсаагаа бэхижүүлэн, тэрэнэй хүсэтэ дэмжэлгые хэрэглэн, румынска арад социализм байгуулха замаар найдамтай дабшажа ябана.

Д. Бочаров.

Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдуунуудые дабтахагүй

Республикымнай һургуулинуудай олон багшанар языкознаниин асуудалнуудаар нүхэр Сталинай гаргаһан түүхэтэ зохёолнуудай үндэһөөр ород хэлэ заалгые шэнэдхэн һайжаруулжа шадаагүй гэжэ ород ба түрэлхи хэлэ заадаг багшанарай республиканска научно-практическа конференци дээрэ элирүүлэгдээ. Тиимэ багшанарай олонхи һурагшадынь ород хэлээр муу сэгнэлтэнүүдые абаһан байна. Тэдэнэй гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, грамматическа ба үгын удхые тайлбарилха хөөрэлдөөнүүд хоорондоо нигта холбоогүйгөөр үнгэргэгдэдэг, грамматическа байгуулалга шудалалгада анхарал багаар хандуулагдадаг байна. Мүн үгын удхалал ба фонетическэ разбор хэхэ дадал олголгын упражнениинүүд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ. Зарим багшанар һурагшадайнгаа гэртээ хэһэн даабарииe шалгадаггүй ба урогуудаа болон үзэһэн материалнуудаа дабталгые нэгэл янзаар, һурагшадтаа һонирхолгүйгөөр үнгэргэдэг байна. Мүн тэдэнэр һурагшадай хэһэн алдуунууд дээрэһээ гүнзэгы тобшолол хэжэ, дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэдэггүй, харин алдуунууд доогуурнь улаан карандашаар миил зураад лэ орхидог байха юм.

Мүн хэлэн тушаа нүхэр Сталинай һургаалай удхашанар 7—10 классуудай һурагшадта һайнаар ойлгуулагдадаггүй ба литературна уншалгын урогууд ород хэлэнэй грамматика шудалалгатай холбоогүйгөөр үнгэргэгдэдэг байна. Эдэ дутагдалнууд ба багшанарай хүдэлмэриие зарим һургуулинуудай дирекциин хангалтагүйгөөр хинан шалгадаг дээрэһээ, һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ олон һурагшад ород хэлээр муу сэгнэлтэ абаа.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ эдэ алдуунуудаа дахин дабтахагүйн тулада ород хэлэ заадаг багшанар үнгэрэгшэ жэлэйнгээ хүдэлмэридэ шүүмжэлхы тобшолол хэжэ, алдуунуудаа хараадаа абан, календарна ба хүдэлмэриингөө түсэбые зохёохо зэргэтэй. Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ түсэбөө бодомжотойгоор, программын ёһоор зохёолго ехэхэн удхашанартай. Тиигэжэ ород хэлэ заалгые нүхэр Сталинай һургаалай ёһоор шэнэдхэн һайжаруулха хүдэлмэриие һуралсалай жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилэн зоримгойгоор бэелүүлжэ захалха хэрэгтэй.

Е. Танская, Улан-Удэ городой басагадай № 2 һургуулиин ород хэлэ ба литературын багша.

Эб найрамдал хамгаалгалга зориулагдаһан, залуушуулай ба студентнэрэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль. Вальтер Ульбрихтын нэрэмжэтэ стадион дээрэ немецкэ спортсменүүд гараад байна. Эб найрамдал гэһэн үгэ англиискэ, ород ба немецкэ хэлэнүүд дээрэ харуулагданхай байна.

ТАСС-эй фотохроники.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль дүүрэбэ

БЕРЛИН, августын 19. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Эб найрамдал хамгаалха залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль дүүрэбэ.

Берлин ерэһэн 104 ороной залуушуулай түлөөлэгшэд болбол эб найрамдалда дуратай залуушуулай уласхоорондын хоёр неделиин үлёдэй дүнгүүдые мүнөөдэр гаргаа. Фестиваль дээрэ уулзажа танилсаһан шэнэ нүхэдтэеэ хүбүүд, басагад зүрхэ долгилон хахасаба, эб найрамдалай аршун нангин хэрэгэй тулада хүсэ шадалаа, ами наһаяа хайрлахагүйдэн гэжэ шэдэа тангариг бэе бэедэе үгэбэ.

Үдэрэй 4 часта Кантиништрассе дээрэхи стадионһоо гадаадын делегацинуудай колоннонууд ябаба. СССР-эй, Хитадай Арадай Республикын, Франциин, Англиин, США-гэй залуушуулай делегацинууд эгээн урда ябаба.

Дэлхэйн залуушуулай һүр жабхаланта ябалгые харахын тулада Берлинэй олон зуугаад мянган хүн мүнөөдэр улицануудта гараба.

Фестивальда хабаадагшадай парад 2 час үргэлжэлөө, тэдэнэр туугүдые барин, оркестрнүүдэй хүгжэм доро Берлинэй демократическа бүхы секторээр ябажа, Маркс-Энгельсын нэрэмжэтэ талмай тээшэ ошобо. Хүн зон халуун альгаташалгаар ба «хани барисаан» гэһэн хашхаралдаагаар тэдэнние хаа-хаанагүй баяртайгаар угтаа.

Германиин залуушуулай олон арбаад мянган түлөөлэгшэд Маркс-Энгельсын нэрэмжэтэ талмай дээрэ суглараа. Трибунануудта бүхы нациинуудай тугуудаар ба сэсэгүүдээр шэмэглэгдэнхэй байба.

Үдэшын 6 часта оркестрын аббан соностобо. Энэ хадаа гадаадын делегацинуудай түрүүшын колоннонууд дүтэлбэ гэшэ. Нэгэ мотоцикл талмай дээрэ гарахадань, Советскэ Союзай туг намилзуулһан советскэ спортсмен тэндэ һуунхай ябаба. Тэрэнэй хойноһоо ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Н. А. Михайлов түрүүтэй советскэ делегациин колонно ябаа.

Хитадай залуу түлөөлэгшэд, Франциин 4 мянган хүбүүд басагад, Англиин ба США-гэй делегацинууд ерэжэ, талмай дээрэ һуурияа эзэлбэ. Харанхы боложо байбашье, делегацинуудай ябалга үшөөл үргэлжэлһөөр байгаа.

Үдэшын 7 час. Германскэ Демократическа Республикын президент Вильгельм Пик, премьер-министр Отто Гротеволь, премьер-министрын орлогшо Вальтер Ульбрихт, демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерации (ВФДМ) ба студентнүүдэй Уласхоорондын союзай (МСС) түрүүлэгшэд Энрико Берлингуэр ба Иозеф Громан, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Н. А. Михайлов, советскэ залуушуулай Антифашистскэ комитедэй түрүүлэгшэ Кочемасов, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Жан Лаффит ба бусад нэрэтэ мэ овацияар угтагдан, хүндэтэ трибуна дээрэ гараба.

Студентнүүдэй Уласхоорондын союзай түрүүлэгшэ Иозеф Громан митинг нээгээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Жан Лаффит митингдэ хабаадагшадта хандажа, амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Фестивалиин эхэ амжалтые ба эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй ургалтые зааха зуура, Лаффит хадаа агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха ябадалаар лэ дайе болюулжа болохо юм гэжэ мэдүүлбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайловай хэлэһэн үгэ агуу ехэ Сталинай хүндэлэлдэ амаршалгын хашхаралдаануудаар, нэрьемэ альгаташалгаар, ехэ дэбжэлтэйгээр угтагдаа.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестиваль хадаа эб найрамдал тээшэ залуушуулай халуун эрмэлзэлгые, дайнда эсэргүү, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхээр тэрэнэй бэлэн байһые харуулаа гэжэ нүхэр Михайлов хэлээ.

Нүхэр Сталинаар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ залуушуул интернационализмын, арадуудай хоорондохи хани барисаанай ба эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн байһанаа нэгэтэ бэшэ харуулаа. Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро советскэ залуушуул эб найрамдалай түлөө, залуушуулай зол жаргалай түлөө тэмсэхэ хэрэгтэ өөрынгөө уялганууды нэрэтэй түрэтэйгөөр сахишадаашье бэелүүлхэ юм гэжэ найдахадатнай болохо гэбэ.

Хитадай залуушуулай шэнэ-демократическа союзай центральна комитедэй генеральна секретарь Фын Вэнь-пин, Холбоото Штадуудай залуушуулай үмэнһөө Берт Покни, францускэ делегациин үмэнһөө — Франциин республиканскэ залуушуулай союзай секретарь Дюколоне гэгшэд митинг дээрэ тэрэшэлэн үгэ хэлээ.

Германскэ Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротеволь митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Фестивалиин үедэ немецкэ залуушуул ба немецкэ арад хадаа эб найрамдал тээшэ шэнэ Германиин али зэргын халуунаар эрмэлзэжэ, мүн Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү тэрэнэй али зэргын эридээр тэмсэжэ байһые бүхы дэлхэйдэ харуулха арга боломжотой байгаа гэжэ Гротеволь хэлэбэ.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль хадаа Социалистическэ Советскэ Союзаар толгойлогдоһон эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн агуу ехэ лагериин улам хүсэтэй болохо ябадалда асараа. Эб найрамдалай энэ фестиваль болбол колониальна ба дуллыданги оронуудай арадуудта улам ехэ эрэлхэг зориг ба бата этигэл түрүүлхэ байна. Агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө эб найрамдалай тала баригшадай бүгэдэарадай хүдэлөөн фестивалиин ашаар улам үргэлдэхэ байна.

Фестивальда хабаадаһан гадаадын делегацинуудай гэшүүдтэ хандан, Отто Гротеволь иигэжэ хэлэбэ: «Хилын саанаһаа ерэһэн мини хүндэтэ ханинар та бүгэдөөрөө арадай зонхилон ударидадаг шэнэ Германиие, демократическа Германиие, эб найрамдалай ба ажалшадай ажана тэнигэлэн байдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ үгэдэг Германиие хараха аргатай байгаат. Германскэ Демократическа Республикада зэбсэгжэлгэшье, дайнай пропагандашье, аюулта бомбонуудшье байхагүй. Аденауэр казарманууды барина, тиин бидэнэр һургуулинуудые баринабди. Амгалан түсэбтэ барилга ба эб найрамдалай түлөө эридэ тэмсэл лэ манайда хэгдэжэ байна».

Эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй хүсэтэ тэмсэл хадаа дай үдхэгшэдэй империалистическэ түсэбүүдые эбдэхэ ба «Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрэнниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха» гэһэн агуу ехэ Сталинай үгэнүүд бэелүүлэгдэхэ юм гэжэ Гротеволь үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин түрүүлэгшэ Энрико Берлингуэр фестивальда хабаадагшадай «тангаригай» иимэ текст уншаба:

«Бүмбэрсэг дэлхэйн 104 оронһоо ерэһэн 2 миллион хүбүүд басагад, элдэб янзын расын, үзэл бодолой, шажан шүтэлгын ба социальна гарбалай түлөөлэгшэд, бидэнэр, бүхы оронуудай ба арадуудай залуу үетэнэй эбдэршэгүй дура хүсэлынь бэ тэрэнэй бүхы эрмэлзэлгэнь эб найрамдал хамгаалха ба эрхим һайхан ерээдүйе байгуулха ябадалда шэглүүлэгдэнхэй байна гэжэ бүхы дэлхэйн үмэнэ баяргайгаар дахин мэдүүлхэ зорилгоор залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестивальда, Берлиндэ, суглараабди.

Шэнэ дайнай ехэ аюул бүхы дэлхэйдэ тохёолдобо;

Эб найрамдалай дайсад хадаа арадуудай хоорондохи хани барисаанай холбооно һаад хэхын тула байха шадалаараа оролдоно. Тэдэнэр буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар бэлэдхэнэ, зарим оронуудта сэхэ агрессидэ шэлжэн оруо;

Залуушуул хадаа дайнай хэмөролой түрүүшын хохидол болохо;

Дайнай бэлэдхэлгэнүүд залуу үетэнэй ажабайдалай условинуудта аюултайгаар нүлөөлнэ;

Эб найрамдал хамгаалха арадуудай ниитэ тэмсэлдэ залуу үетэнэй эдэбхитэй хабаадалгань манай нэгэдэлһээ эшэ үндэһэтэй байха юм гэжэ бидэнэр ойлгонобди.

Дайе болюулха үнэн арга бии юм гэжэ этигэнэбди, энэнь яаралтайгаар зэбсэгжэлгые зогсоохо ба агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакэ баталуулха ябадал болоно.

Бүхэдэлхэйн фестивалиин мартагдашагүй үдэрнүүд тухай, ёһотой хани барисаанай ба харилсан ойлголсолгын үдэрнүүд тухай һанахадаа зориг хүсөөр дүүрэһэн бидэнэр Эхэ орондоо бусахамнай. Эб найрамдалай хүсэнүүдэй илаха байханда хэзээ хэзээнэйхээр еххээр этигэжэ, тэрээ харихамнай.

Хүн түрэлтэндэ тохёолдоһон аюулые, эб найрамдалай түлөө арадуудай ниитэ тэмсэлдэ өөрынгөө харюусалгые мэдэрһэн бидэнэр—Бүхэдэлхэйн фестивальда хабаадагшад бүхы оронуудай эб найрамдалай дуратай олон арбаад миллион залуушуулай үмэнһөө баярай иимэ тангариг үгэнэбди гэбэл:

Шэнэ дай тухиралгада һаад хэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ үгэхэ;

Эб найрамдалай ба хүн түрэлтэнэй дайсадай түсэбүүдые эбдэхэ ба элирүүлхэ;

Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэдэ эсэргүү тэмсэхэ ба залуушуулай ажабайдалай условинуудые һайжаруулхын түлөө тэмсэхэ;

Бүхы оронуудай арадуудай ба залуушуулай хани барисаа болон хани харилсаае бэхижүүлхэ;

Манай Бүхэдэлхэйн фестивалиин гайхамшагта нэгэдэлые хамгаалха, бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ;

Олон миллион шэнэ хүбүүд, басагадые энэ эдэбхитэ тэмсэлдэ хабаадуулха.

Арадуудай амгалан, хүршэ хани байха бүхы үндэһэ һуури байгуулха Эб найрамдалай Пактые агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо баталуулхын түлөө кампани үнгэргэлгэдэ бүхы хүсэеэ зорюулхабди гэжэ тангариг үгэнэбди.

Эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн байхабди гэжэ энэ баярта час соо тангаригаа үгэнэбди.

Бидэнэр тангаригаа үгэнэбди!
Бидэнэр тангаригаа үгэнэбди!
Бидэнэр тангаригаа үгэнэбди!

Берлин, 1951 оной августын 19».

Бүмбэрсэг дэлхэйн 104 ороной залуушуулые түлөөлһэн хүбүүд, басагад баруун гараа үргэжэ, «Бидэ тангаригаа үгэнэбди!» гэһэн үгэнүүдые Берлингуэрэй хойноһоо гурба дахин дабтаба. «Демократическа залуушуулай маршын» аялган соностоно. Эб найрамдалай ба залуушуулай эрхим һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлдэ уряалһан дуун Маркс-Энгельсын талмай дээгүүр соностоно.

Митингын түгэсхэлдэ асари ехэ фейерверк болоо.

Эб найрамдал хамгаалха залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль хоёр недели үргэлжэлөөд, энээгээр дүүрэбэ.

Францускэ солдадууд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табина

ПАРИЖ, августын 18. (ТАСС). «Юманите» газетын редакци францускэ сэрэгэй нэгэ частиин солдадуудһаа бэшэг абаа. Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгын текстдэ 71 хүн гар табяд, тус бэшэгтэ хабсаргаһан байба. «Бусад хүнүүдэй олон зуугаад миллион хүнүүдэй гар табилгатай хамтадаа манай гар табилга дайнай замые зааха байха гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди» гэжэ солдадуудай бэшэнэ.

Франциин хүдөө ажахын уналта

ПАРИЖ, августын 19. (ТАСС). Хүдөө ажахын министерствын мэдээнүүдэй ёһоор, 1951 оной августын 1 хүрэтэр Франци дотор 69.613.000 квинтал гү, али үнгэрһэн жэлэйхиһээ 10 процент бага ороонһон суглуулагдаа гэжэ Франс Пресс агентство дамжуулна. Үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада таригын талмайе 100 мянган гектараар бага болгоһов дээрэһээ орооһон багаар абтаа гэжэ тайлбарилагдана.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ

ПХЕНЬЯН, августын 20. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайн дуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэрээнэй хүнүүд ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани августын 20-до мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр дайсанай самол... Хойто Кореяын амгалан гор... ба тосхонуудые, илангаяа П... нние зэрлиг муухайгаар бомб... жо ба буудажа үргэлжэлһэ... ва. Хүн зоной дунда олон ... алагдаа.

Августын 20-до Арадай ар... зенитнэ артиллери ба дай... самолёдуудые агнан буу... американскэ 5 самолёдые у... гаа.

Вице-адмирал Джоёдо генера... Нам Ирэй хэһэн протест

ПЕКИН, августын 19. (ТАСС). Вице-адмирал Джоёдо генерал Нам Ирэй протестые Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо дамжуулба.

ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна делегат вице-адмирал Джой.

Взводно командир Яо Цин-сян гэгшээр толгойлогдоһон, 9 хүнһөө бүридэһэн манай талын сэрэгэй патруль августын 19-нэй 6 час 55 минутада, зэбсэгнүүдтэй зохилдуулан Кэсоной нейтральна зонодо патрульна алба хэжэ, Паньмыньтяньһаа баруун урагша, Сонгоннииһоо хойшоо байһан үндэр хаданууда хажуугаар зүүн тээшээ ябажа байтараа танай талын зэбсэгтэ 30 гаран солдадуудай зүгһөө добтолгодһон байна, танай тэдэ солдадууд нейтральна зонодо хуули бусаар нэбтэрэн ороһон ба тэндэ тоһожо һууһан байгаа. Взводно командир Яо Цин-сян ба боец Ван Жэнь-юань гэгшэд хүндөөр шархатаа. Танай солдадууд хүндөөр шархатаһан манай сэрэгэй патрулиин командир Яо Цин-сянай толгой руунь үшөө хоёр дахин буудажа, алаа. Манай делегациин холбооной офицернүүд инцидент тухай танай холбооной офицернүүдтэ дары мэдээсэһэн ба хамтын мүрдэлгэ хэхын тулада түргэлэгшэдээ танай талын дары элэгээхые гуйһан байна. Хоёр талын холбооной офицернүүд тэндэнь хамтын мүрдэлгэ дары хэбэ. Нютагай хүн зоной ба манай патрулиин гэшүүдэй хэлэһэн үгэнүүд, тэрэшэлэн инцидентын болоһон газарта олдоһон юумэнүүд хадаа дээрэ дурсагдаһан баримтануудай үнэн байһаниие бүрин батална.

Кэсоной нейтральна зоно тухай хэлсээе хоёр талын түйлаһанһаа хойшо, танай тала энэ хэлсээе нэгэтэ бэшэ эбдэһэн байна. Танай самолёдууд нейтральна зоные таһалгаряагүй зүришэнэ, тэрээн дээгүүр ниидэжэ, тэдэнэр манай делегациин транспортнуудые нэгэтэ бэшэ буудаа, мүн танай талын зэбсэгтэ солдадууд нейтральна зоные ходоло буудажа байһан байна. Манай тала протестнүүдые удаа дараалан хэһэн болобошье, танай талаһаа хангалтатай харюу абаагүй. Танай талын зэбсэгтэ солдадуудай зүгһөө нейтральна зонодохи Паньмыньтяниие буудалһан инцидентдэ танай янхаралые июлиин 17-до хандуулһан байгааб, мүн протест танда мэдүүлһэн байнаб. Гэбэшье, саг үргэлжэ та харюусалгаа зорюута зайсаад, хангалтатай харюу нэгэшье удаа үгөөгүй байнат. Энэ удаа танай зэбсэгтэ солдадууд нейтральна... но руу хуули бусаар нэб... ороо, өөрынгөө полицейскэ ... нуудые бэелүүлжэ байһан ... сэрэгэй патрулиин ямаршье ... лалдаанда бэлэн бэшэ байһ... далые ашаглажа, танай зэб... солдадууд взводно командир... Цин-сяниие алаһан ба ман... рэгэй патрулиин боец Ван Ж... юаниие хүндөөр шархатуула... рин, манайхид нейтральна ... тухай хэлсээе үнэн сэхэ ... дэг байгаа.

Энэ ехэ инцидент хадаа ... талын сахиха ёһотой нейт... зоно тухай хэлсээе ... ба тэрэнние зүришэнэн, хүн... мүн болоно. Нейтральна зо... хай хэлсээе танай талын ... зүришэһөөр аюултай шэнж... ха ёһотой байнаб. Кэсоной ... ральна зоно тухай хэлсээ... лүүлхэ найдабаринь хоёр ... зүгһөө тэрэниие нарин нигта... хиха ябадал болохо ёһотой ... тэрэнэй ходоло толодог ... бди. Гэбэшье, танай тала ... сээе ходоло зүришэнэ гэжэ ... римтануудаар харуулна. Нейт... зоно тухай хэлсээе ямар ... лын эбдэһэ һаань, тус асууд... даа даб дээрэхи эблэрэлгэ... хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхэ... олгохын тула протест, ... ба консультаци гэхэ мэт... нуудые хэрэглэн, шийд... ёһотой гэжэ бидэнэр ходоло... лодог байгаабди.

Хэлсээе танай талын зүри... ушарнууд тушаа шийдэхэ... лаха арганууды олохо гэжэ... най талын бүхы оролдолгы... тала ходоло буруушаагаа ... баримтанууд харуулна. Энэ ... дент хадаа хэлсээе саг ... зүришэхэ гэһэн танай тала... тикын ба энэ проблемые зүб ... шиидхэхые арсаһанай зай... дүн мүн. Энэниие тэсэхэ ... гүй. Би танда ехэ протест ... нэб, танһаа иимэ үүрэг ... гаар эринэб: 1) манай сэрэг... рулиин взводой командир Я... сяниие буудаһан, мүн боец ... Жэнь-юаниие хүндөөр шар... һан танай талын гэмтэ ... дые шэрүүн шангаар ... 2) мүнөө нейтральна зоно ... хэлсээе танай талын зүгһөө ... шадаа ямар нэгэн зүриш... далай дабтагдахагүй бүрин ... бан хангаха. Хангалтатай ... намда дары үгэхыетнай хүс...

Нам Ир—генерал, К... Арадай армиин ба Х... арадай һайндуратанай ... циин толгойлогшо.

1951 оной августын 19.

СПОРТ

РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө

Августын 19-дэ, «Динамо» стадион дээрэ футболоор РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Сибирскэ зонын 2-дохи группын командануудай ээлжээтэ уулзалга Улан-Удын ба Омскын динамынхидай хоорондо болоо.

Нааданай түрүүшын хахадта улаанудынхид 2:0 гэһэн тоотойгоор айлшадаа илаба.

Нааданай хоёрдохи хахадта айлшадай хэһэн добтолго амжалта туйлажа шадабагүй. Полиин зэдэ нүгөөдүүлэйнгээ урдаһаа тон дабаритай харюу үгэжэ, алдуунь хэрэглэбэшье, нүгөөдүүлэйнгээ ворота руу бүмбэгэ оруулжа ... гүй.

Наадан 2:0 гэһэн тоо... Улан-Удын «Динамо» ... футболистнуудай илалтаар ...

* * *

Августын 18-да БМАС... 25-һахи жэлэй ойн нэр... стадион дээрэ полиин зэд ... кутскын динамынхидтай ...

Сибирскэ зонын 1-дэхи ... футбольно командануудай ... мурысөөндэ улаанудынхид ... тагүйгөөр наадаба.

Уулзалгань 5:2 гэһэн тоо... иркутскын илалтаар ...

А. Игу...

ШАТАР

Августын 17-до Улан-Удын шатаршадай команда Иркутскын командатай 11-дэхеэ уулзаба.

Нэгэдэхи турта наадан угаа шангаар үнгэрбэ. Гармаева (Улан-Удэ) хамаһаа түрүүв Старченкые (Иркутск) шүүгээ. Удаань Бадмаширенова Черныхтай (Иркутск) наадаха зуураа, партияа зүбөөр үргэлжэлүүлжэ илалта туйлаа. Эрэшүүлэй юнэн доска дээрэ шанга тулалдаанууд болоо. Түрүүшээр һайн наадажа байһан Михайлов, Воробьёв, Ш... гэгшэд (Улан-Удэ) алдуу... далнуудые хэжэ шүүгдэшо...

2-дохи турта улаан... 7,5:3,5 гэһэн тоотойгоор ... илаба.

Хоёр городой шатаршадай ... сөөн 11:11 тоотойгоор ... дүүрэв.

А. Игу...

Харюусалгата ...
Б. А. ОЧИ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23 заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного ... промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03665. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 100...